

นิทรรศการ เครื่องโขน (Dressing Gods and Demons: Costume for Khon) จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ นิทรรศการเล่าเรื่องราวความเป็นมาของเครื่องโขนในอดีตที่ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงและฟื้นฟูศิลปกรรมชั้นสูงต่างๆ จนเกิดเป็นเครื่องโขนพระราชทานที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงสนับสนุนให้ดำเนินการจัดแสดงขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นงานประณีตศิลป์อันทรงคุณค่าของไทย

โขนคือศิลปะการแสดงชั้นสูงที่รวบรวมงานประณีตศิลป์ไว้หลายแขนง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงตระหนักว่าการแสดงโขนไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายเหมือนในอดีต ทั้งที่เคยเป็นมหรสพหลวงอันรุ่งโรจน์มาช้านาน จึงทรงตั้งพระราชหฤทัยที่จะทำนุบำรุงให้เป็นมหรสพประจำชาติอีกครั้ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รวบรวมผู้รู้ทำการศึกษาค้นคว้า และดำเนินการจัดสร้าง “เครื่องโขน” ขึ้นใหม่ ให้งดงามสมกับเป็นโขนแบบราชสำนัก นับเป็นการฟื้นฟูประณีตศิลป์หลายสาขา ทั้งงานทอผ้ายกทองแบบราชสำนัก งานปัก งานออกแบบและประดิษฐ์เครื่องถนิมพิมพาภรณ์และพัสดราภรณ์ เป็นต้น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดแสดงโขนครั้งปฐมทัศน์ในชุด “พรหมาศ” เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๕ พรรษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ การแสดงโขนครั้งนั้นประสบความสำเร็จอย่างสูง สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงมีพระราชเสาวนีย์ให้จัดแสดงต่อเนื่องทุกปี ต่อมาจึงเป็นที่รู้จักแพร่หลายในชื่อ “โขนพระราชทาน” ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างสูงในหมู่ชาวไทยทุกเพศทุกวัยรวมถึงชาวต่างชาติ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงที่ทรงเห็นคุณค่าและสืบสานการแสดงโขนให้ดำรงอยู่คู่แผ่นดินไทยสืบไป

นิทรรศการ “เครื่องโขน” (Dressing Gods and Demons: Costume for Khon) เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ – เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ พิพิธภัณฑ์ผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบรมมหาราชวัง